

Rada vlády pro duševní zdraví

Záznam ze VII. jednání on-line konaného dne 20. října 2021 od 13:00 do 14:00 hodin

Přítomní členové (a pověření zástupci) Rady vlády pro duševní zdraví (dále jen „Rada“)

1.	Ing. Andrej Babiš přítomný do 13:05	Úřad vlády, premiér předseda Rady
2.	Mgr. et Mgr. Adam Vojtěch, MHA	Ministerstvo zdravotnictví ČR, ministr zdravotnictví výkonný místopředseda Rady
3.	Mgr. Ivana Svobodová	Ministerstvo zdravotnictví ČR
4.	Mgr. Kateřina Jirková	Ministerstvo práce a sociálních věcí, náměstkyně sekce podpory rodiny (zástup za PM Dipl.-Pol. Janu Maláčovou, MSc.)
5.	Mgr. Ivana Blažková	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, pověřená zastupováním vedoucího oddělení předškolního, zájmového, speciálního a základního uměleckého vzdělávání-bez hlasovacího práva (zástup za PM Ing. Roberta Plagu, Ph. D.)
6.	Ing. Štěpánka Cvejnová	Ministerstvo vnitra, ředitelka kanceláře státního tajemníka-bez hlasovacího práva (zástup za PM Jana Hamáčka)
7.	PhDr. David Beňák, Ph.D.	Ministerstvo pro místní rozvoj, ředitel odboru sociálního začleňování – bez hlasovacího práva (zástup za PM Ing. Kláru Dostálovou)
8.	Mgr. Marie Benešová do 13:30 hodin Mgr. Michal Franěk Od 13:30 hodin	Ministerstvo spravedlnosti, ministryně spravedlnosti náměstek sekce legislativní (zástup za PM Mgr. Marii Benešovou)
9.	Doc. MUDr. Martin Anders, Ph.D.	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně Psychiatrická společnost
10.	Rudolf Špoták	Asociace krajů České republiky, náměstek hejtmanky Plzeňského kraje (zástup za doc. PaedDr. Ilonu Mauritzovou, Ph.D.)
11.	prof. JUDr. Helena Válková, CSc.	Úřad vlády, zmocněnkyně vlády pro lidská práva
12.	prof. MUDr. Michal Hrdlička, CSc.	Česká lékařská společnost Jana Evangelisty Purkyně Sekce dětské a dorostové psychiatrie PS
13.	PaeDr. Blanka Veškrnová	Asociace komunitních služeb v oblasti péče o duševní zdraví
14.	Zbyněk Roboch	zástupce organizace uživatelů péče v oblasti duševního zdraví (zástup za předsedkyni Nevypušť Duši z.s. Marii Salomonovou, MSci.)
15.	Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA	Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, prezident
16.	PhDr. Petr Winkler, Ph.D.	koordinátor na problematiku sebevražd
	Stálý hosté (bez možnosti hlasování)	
1.	Mgr. Filip Říha	Ministerstvo obrany, náměstek Sekce právní a investiční (zástup za PM Mgr. Lubomíra Metnara)

	Nepřítomni-omluveni	
1.	Mgr. Martin Balada, LL.M.	Svaz zdravotních pojišťoven ČR, výkonný ředitel
2.	Prof. MUDr. Martina Koziar Vašáková, Ph.D.	Ministerstvo zdravotnictví, předsedkyně Výkonného výboru pro implementaci Strategie psychiatrické péče
3.	Srdan Matić	Světová zdravotnická organizace – WHO, stál host
4.	Ing. David Šmehlík, MHA	Všeobecná zdravotní pojišťovna, náměstek ředitele pro zdravotní péči
5.	Mgr. Radka Vladyková	Svaz měst a obcí České republiky
6.	Ing. Josef Závišek	Zástupce organizace neformálních pečovatелů v oblasti duševního zdraví

Hosté

Ing. Jakub Haas	Ministerstvo financí
Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková	Ministerstvo zdravotnictví
PhDr. Ing. Pavel Mička	Ministerstvo zdravotnictví
Mgr. Taťana Skalická	Ministerstvo spravedlnosti
Bc. Markéta Švejsová Jandová DiS.	Ministerstvo zdravotnictví
Mgr. Jarmila Vedralová	Úřad vlády ČR
Mgr. Jan Vrbický	Ministerstvo práce a sociálních věcí

Jednání zahájil předseda Rady Andrej Babiš, který přivítal přítomné a omluvil se, že se Rady nemůže účastnit kvůli přípravě na jednání vlády. Předal slovo tajemnici Rady Ivaně Svobodové a jednání opustil. Ta podala informaci o usnášéníschopnosti, přítomno v úvodu bylo 13 členů nebo pověřených zástupců s hlasovacím právem.

Tajemnice vyzvala přítomné k předložení návrhů na změnu programu. Nikdo z členů Rady nevznnesl námitku proti programu a tento byl schválen.

Program jednání:

1. Úvodní slovo
2. Duševní zdraví dětí
 - informace o návrhu FN Motol k řešení krize v dětské a dorostové psychiatrii
 - vznik mezipříslušní koordináční skupiny pro dětské duševní zdraví
3. Příprava zpráv o plnění NAPDZ, NAPAN, NAPPS a o činnosti RVDZ
4. Různé
 - poskytnutí informací o vývoji u témat:
 - sociální práce na obcích,
 - novela zákona o hmotné nouzi,
 - spolugarantství AKS,
 - příspěvek zástupce neformálních pečovatелů.

Ivana Svobodová v úvodním slovu uvedla, že se podařilo ukotvit centra duševního zdraví (CDZ) v zákoně o zdravotních službách a zákoně o sociálních službách. CDZ jsou jedním z pilířů reformy péče o duševní zdraví a fungují už na 39 místech. Jde o CDZ pro lidi se závažným duševním onemocněním i specializovaná centra pro děti, seniory, lidi s nařízeným

ochranným léčením nebo o sociálně-zdravotní adiktologické týmy. Upozornila na potřebu dořešit financování služeb na sociálně-zdravotním pomezí, a to i pro další služby. Mezi výzvy pro další období zařadila také dopady Covidu, tzv. long-Covid. Tato nemoc s sebou nepřinesla jen akutní problémy v jejím samotném průběhu, ale má dlouhodobé následky, které se týkají i duševního zdraví. Velmi důležitým tématem zůstává i téma prevence rozvoje duševního onemocnění. S čímž souvisí i otázky týkající se dětského duševního zdraví.

Bod č. 2

Duševní zdraví dětí

Ivana Svobodová uvedla první téma – informaci o návrhu Fakultní nemocnice Motol (FN Motol) k **řešení krize v dětské a dorostové psychiatrii**. Návrh vyplynul z požadavku předsedy Rady na předešlém VI. jednání Rady.

Michal Hrdlička, zástupce Sekce dětské a dorostové psychiatrie ČSL JEP upozornil na pokles pedopsychiatrických lůžek o 40 %. Zároveň ale kvůli Covidu narostl počet dětí, které vyžadují akutní lůžkovou péči (př. sebevražedné sklony, odmítání stravy). V některých regionech je kvůli nedostatečnému počtu psychiatrů pro děti a dorost obtížné lůžkovou péči udržet (př. DPN Opařany) a zároveň se snižuje schopnost školit další pedopsychiatry. To je spojeno se vzděláváním lékařů a udržením jejich počtu. Návrh Národního centra dětské psychiatrie ve FN Motol by kompenzoval úbytek lůžek a nastartoval by zvýšení počtu psychiatrů pro děti a dorost. Řešení je realisticky proveditelné a pomůže udržet obor.

Helena Válková, zmocněnkyně vlády pro lidská práva podpořila vznik dostatečně personálně zajištěného centrálního pracoviště, protože se jedná o specifickou skupinu dětí. Ze zkušenosti zmocněnkyně Rady pro lidská práva vidí nedostatek dětských psychiatrů a psychologů jako zásadní a pokud se toto nezačne řešit, připustí se živelná deinstitucionalizace.

Ivana Svobodová uvedla, že návrh byl předložen Asociaci dětské a dorostové psychiatrie a Sekci dětské a dorostové psychiatrie Psychiatrické společnosti, které souhlasily s potřebou řešit nedostatek dětských psychiatrů a lůžkové kapacity. Zdůrazňovaly ovšem potřebu řešit je v regionech, kde je péče nedostatečná. Navrhla, že by tato odborná debata měla probíhat zejména při přípravě koncepce dětské a dorostové psychiatrie, o kterou pan ministr odborné společnosti požádal.

Adam Vojtěch, místopředseda Rady doplnil, že se Ministerstvo zdravotnictví věnuje dětské a dorostové psychiatrii intenzivně – pracuje na doplnění kapacit akutní lůžkové péče (vyjednalo finanční podporu na vznik 100 nových lůžek), na bonifikaci lůžkové i ambulantní dětské a dorostové psychiatrie ve spolupráci s pojišťovny a stabilizaci DPN Opařany, kde se daří díky podpoře Sekce dětské a dorostové psychiatrie dojednat zajištění lékařské péče.

Michal Hrdlička poznamenal, že Výbor Sekce dětské a dorostové psychiatrie nepozval k projednání navrhovatele. Znovu zdůraznil, že jde o návrh, který by měl v horizontu 5-7 let situaci zlepšit. Jednat by o tom měl také Výbor Psychiatrické společnosti.

Zbyněk Roboch, zástupce za uživatele péče v oblasti duševního zdraví pro další koncepční uvažování upozornil na rovinu multidisciplinárních týmů, které mohou řešit otázku sociální, potřeby rodin a mohou tak předcházet zvýšené potřebě lůžkové péče.

Martin Anders, zástupce za Psychiatrickou společnost potvrdil připravenost Výboru Psychiatrické společnosti na projednání návrhu FN Motol.

Adam Vojtěch uvedl, že Ministerstvo zdravotnictví udělalo maximum pro to, aby byl obor dětské a dorostové psychiatrie finančně zajištěn a motivující. Odborné nastavení očekává od odborných společností.

Petr Winkler, koordinátor na problematiku sebevražd požádal o návaznost návrhu na Národní akční plán pro duševního zdraví (NAPDZ), kde ve strategickém cíli 4 uvádí, jak by měly být služby dostupné v čase, místě, kapacitě i ceně, a to v komunitě dle potřeby. NAPDZ byl vypracován meziresortně a prošel několika koly schvalování a byl přijat i vládou ČR.

Klára Šimáčková Laurenčíková, z Ministerstva zdravotnictví potvrdila potřebu dívat se na materiál optikou vládou schválených dokumentů a priorit. Za vládní Výbor pro práva dítěte, jehož je předsedkyní chce poděkovat za podporu navýšení lůžkové péče v regionech.

Ivana Svobodová představila druhý návrh v bodě 2, a to vznik **Meziresortní koordinační skupiny pro dětské duševní zdraví**.

Klára Šimáčková Laurenčíková představila návrh na vznik skupiny v kontextu plnění zásadních úkolů z vládou schváleného NAPDZ, které se týkají dětského duševního zdraví. Jejich plnění je závislé na kvalitní meziresortní spolupráci ministerstev zdravotnictví, školství, mládeže a tělovýchovy a práce a sociálních věcí, dále se pak dotknou i Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti. V současné době probíhají dílčí jednání k jednotlivým tématům, ale tato oblast si zaslouží stálou platformu pro komunikaci a koordinaci, aby byly řešeny synergie v aktivitách resortů. Bude možné také nahlédnout na řešení pro děti, které potřebují intervenci z více oborů a které v současné době propadávají systémem nejčastěji.

Jarmila Vedralová, ředitelka odboru protidrogové politiky informovala o skupině pod Úřadem vlády, která se věnuje dětem s adiktologickým problémem. S ohledem na její zkušenosti považuje vznik skupiny k duševnímu zdraví dětí jako potřebný. Požádala o zapojení zástupců do vznikající skupiny za odbor protidrogové politiky a kliniku adiktologie, která je součástí Všeobecné fakultní nemocnice v Praze a věnuje se problematice dětí s rizikovým chováním.

Petr Winkler zdůraznil, jak moc je urgentní vznik takové skupiny i s ohledem na vstup do nového programového období a možné využití těchto fondů pro témata, která bude skupina řešit. Například aby přímo řízené organizace Ministerstva zdravotnictví mohly čerpat z programu Jan Ámos Komenský.

Michal Hrdlička požádal o zapojení dětského psychiatra do této skupiny.

Klára Šimáčková Laurenčíková doplnila, že existuje stálá Pracovní skupina pro dětskou a dorostovou psychiatrii, v rámci, které ale není možné řešit provázání témat, které se týkají školství, sociálních služeb apod. Nově vznikající meziresortní skupiny by měl být účasten předseda pracovní skupiny pro dětskou a dorostovou psychiatrii a naopak.

Ivana Svobodová reagovala na návrh Jarmily Vedralové a doplní podklad pro vznik nové skupiny o zástupce Úřadu vlády, respektive odboru protidrogové politiky. Zapojení dalšího subjektu by bylo možné jako hosta, nikoliv člena skupiny, stejně jako to bude u dalších.

Pavel Mička, vedoucí oddělení pro reformu péče o duševní zdraví uvedl, že v souladu s tím bude doplněn Statut Pracovní skupiny pro dětskou a dorostovou psychiatrii o nový bod týkající se spolupráce s touto novou skupinou.

Helena Válková souhlasila s předřečníky a zároveň upozornila na potřebu řešit i tady nedostatek dětských psychologů.

Klára Šimáčková Laurenčíková odpověděla, že zástupce dětských psychologů je členem Pracovní skupiny k dětské a dorostové psychiatrii ministra zdravotnictví.

Usnesení č. 21/17

Rada vlády pro duševní zdraví ukládá ministroví zdravotnictví zřídit Meziresortní koordinační skupinu pro dětské duševní zdraví. Dále ministru školství, mládeže a tělovýchovy, ministryni práce a sociálních věcí a Úřadu vlády nominovat na základě žádosti ministra zdravotnictví odpovídající zástupce, kteří se budou jednání účastnit a budou mít dostatečné kompetence a rozhodovací pravomoci pro společné plnění úkolů vyplývajících z této meziresortní koordinační skupiny.

13 - PRO

0 - PROTI

0 - ZDRŽEL SE

Usnesení bylo přijato.

Bod č. 3

Příprava zpráv o plnění NAPDZ, NAPAN, NAPPS a o činnosti RVDZ

Ivana Svobodová požádala o spolupráci ostatních resortů, které mají úkoly stanovené v národních akčních plánech souvisejících s duševním zdravím, při přípravě zpráv. Uvedla, že v prosinci bude Ministerstvo zdravotnictví žádat o podklady, a požádala o vyjádření, zda budou resorty schopné podklady dodat v lednu, respektive začátkem února, aby bylo možné výstupy projednat na jednání Rady a posléze předložit pro informaci vládě ČR.

Nikdo z přítomných se k termínům negativně nevyjádřil.

Bod č. 4

Různé

I. Poskytnutí informací o vývoji – sociální práce na obcích

Ivana Svobodová informovala o průběhu dojednávání financování sociální práce na obcích. Téma zařadil na předchozí jednání Rady Svaz měst a obcí ČR, který upozornil na možné problémy s plněním úkolu z Národního akčního plánu pro duševní zdraví, kdy se počítá se zapojením obcí do řešení sociální situace lidí s duševním onemocněním. Obě ministerstva upozorňují na to, že je zapotřebí financování systematicky řešit, ale v současné době ke schůzce nebyl prostor. Řešení budou hledat obě ministerstva opět začátkem dalšího roku.

Marie Bílková, náměstkyně ministryně financí připomněla, že v rozpočtu na sociální práci (tedy příspěvek MPSV) je pro příští rok 488 mil. a od roku 2015 je to téměř dvojnásobek. Upozornila, že se ale nejedná o systémové řešení a je zapotřebí se tomu věnovat v budoucnu podrobněji.

II. Poskytnutí informací o vývoji – novela zákona o hmotné nouzi

Ivana Svobodová podala informaci o přerušení 3. čtení návrhu zákona o hmotné nouzi, který by mohl mít negativní dopady na lidi s duševním onemocněním.

Adam Vojtěch doplnil, že zítra končí mandát poslanecké sněmovny. Návrh by tedy muset projít znovu celým legislativním procesem. Nový proces může začít až od 8. listopadu.

Jiří Horecký, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb doplnil reakci odborné veřejnosti i z řad poslanců. Při kontaktech s nimi se diskutoval samotný návrh, rozsah sociální práce, kompetencí sociálních pracovníků, a také úpravy jejich práce metodikou a dobrým vedením. Diskuse budou zapotřebí i nadále.

Helena Válková uvedla, že materiál nebyl dobře prodiskutován, a tak nebyla dostatečná vůle pro schválení. Norma by se měla přijmout, ale je nutné ji opravit.

III. Poskytnutí informací o vývoji – spolugarantsví Asociace komunitních služeb

Blanka Veškrnová, zástupkyně Asociace komunitních služeb informovala, že podnět na doplnění garantů reformy byl projednán na Odborné radě pro odbornou garanci Strategie reformy psychiatrické péče. Důvodem navrženého doplnění garantů je rozšíření reformy psychiatrické péče na reformu péče o duševní zdraví, která ovlivňuje i další oblasti, nejen oblast zdravotnickou. Komunitní služby jsou dlouhodobě významným prvkem zajišťujícím podporu a péči lidem s duševním onemocněním v různých oblastech života. Jako nutné je zapojit i lidi se zkušeností s duševním onemocněním. Dle Pavla Mičky by změna měla být navázána na nové programové období; reforma získala multistakeholderový přístup a navrhl, aby garantství bylo na zástupcích poskytovatelů zdravotních služeb, sociálních/komunitních služeb, krajů a obcí, zdravotních pojišťoven, uživatelů služeb a pečujících osob, Ministerstva zdravotnictví a Ministerstva práce a sociálních věcí. Nebyl specifikován počet zástupců za dané skupiny. Diskuse na Odborné radě zahrnovala témata potřeby garantství, rozdílu mezi garantstvím a stakeholderovstvím či návrh 1 garanta (Ministerstva zdravotnictví). Došlo ke shodě, že struktura řízení reformy se musí změnit a že se Odborná rada k tomuto vrátí.

Pavel Mička zdůraznil, že se jednalo o první návrh a očekává další živé diskuse.

IV. Příspěvek zástupce neformálních pečovatелů

Ivana Svobodová omluvila Josefa Závíška, který se z technických důvodů nemohl dnešní Rady účastnit. Tento bod bude přeložen na další jednání Rady.

Ivana Svobodová dále uvedla, že jednání Rady je plánováno na počátek roku 2022, a poděkovala všem za dnešní účast.

Adam Vojtěch poděkoval za veškerou spolupráci na podpoře duševního zdraví a reformě.

Členové poděkovali Adamu Vojtěchovi za jeho podporu reformě péče o duševní zdraví.

Jednání bylo ukončeno ve 14:00 hodin.

Zapsala: Ivana Svobodová
V Praze dne 22. října 2021